

Analizy przeprowadzone po badaniu metoda COST mogą przyczynić się do odpowiedzi na następujące pytania:

- co robić?
  - w jaki sposób to zrobić?
  - jakie są warunki wyjściowe z punktu widzenia zasobów instytucji?
  - jakie informacje są niezbędne, aby to zrobić?
  - jakie metody zbierania informacji należy zastosować?
  - jakie są niezbędne środki?
  - kto to powinien zrobić?
  - jakie są oczekiwane rezultaty?
  - jakie kryteria, wskaźniki oceny rezultatów powinny być zastosowane?
1. Prezentacja (plansza, kartki) informacyjne co, kto ma robić.
  2. 4 pudełka oznaczone – **Troski, Możliwości, Silne strony, Zagrożenia**, kartki (każdy ma prawo wpisać po 2-3 czynniki w każdej z kategorii – każdy na osobnej kartce).
  3. Podział na grupy, każda zajmuje się analizą odpowiedniej kategorii czynników - prezentacja wniosków ze wskazaniem kluczowego problemu (wagę nadaje każdy członek grupy – wpisać średnią, wybrać 2-3 z największą wagą)
  4. Wybór szkolenia???

Troski

Wypisać troski, które nas niepokoją i są przedmiotem naszej troski, a które mają wpływ na skuteczność działania

i efektywność procesu kształcenia. Zwracamy uwagę na to, by nie były to zdarzenia wyjątkowe i jednorazowe, które utkwiły w pamięci ludzi tylko dlatego, że miały miejsce niedawno lub sprawiły szczególnie dużo kłopotów. Dbamy również o to, by odnotować przyczyny problemów, zarówno faktycznych, jak i potencjalnych, w nie tylko same objawy. (nadać wagę – 0-2)

Troska (czynnik)	znaczenie problemu dla prawidłowego rozwoju szkoły	pilność problemu, tj. stopnia, w jakim upośledza on zdolność szkoły do realizacji swojej wizji	groźba pogarszania się problemu, jeżeli nie zostanie on rozwiązany

Możliwości

3. Wypisać możliwości zwiększenia naszej efektywności i skuteczności działań (waga 0-2)

Możliwości (czynniki)	możliwości są obecnie niewykorzystywane	możliwości są obecnie w pełni wykorzystywane	mogą zostać wykorzystane dopiero w przyszłości

Silne strony

4. Wypisać silne strony naszej oferty edukacyjnej i wychowawczej (waga 0-2)

<i>Silne strony</i>	oczywiste	pospolite	niepowtarzalne

Zagrożenia

5. Wypisać zagrożenia (skala 0-2)

Zagrożenia	uniemożliwiają realizację celów	tkwią wewnątrz szkoły	zewnętrzne wobec szkoły

Przeprowadzić analizę w następujący sposób:

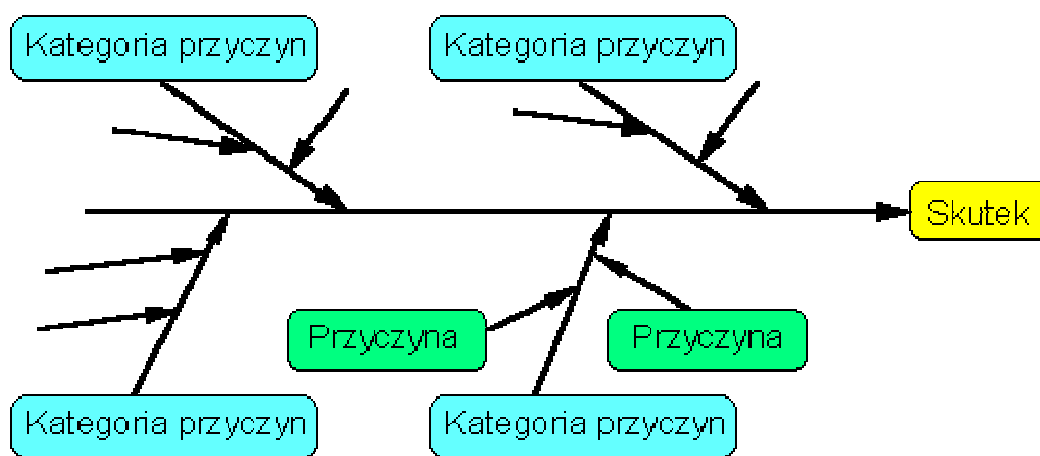
Sporządzić tabele zbiorcze i przystąpić do szczegółowych analiz, zaczynając pracę od pogrupowania czynników: eliminacji takich samych; grupowania podobnych.

• **Troski (wewnętrzne) - zanalizować tabelę zbiorczą; wpisać do nowej tabeli czynniki po weryfikacji i ze średnią wagą. Analizować zjawiska niejednorazowe, ustalając przyczyny, a nie objawy (diagram Ishikawy).**

Diagram Ishikawy

- diagram przyczynowo-skutkowy (ang. cause-effect diagram)

- diagram "rybi szkielet" (ang. fishbone diagram)

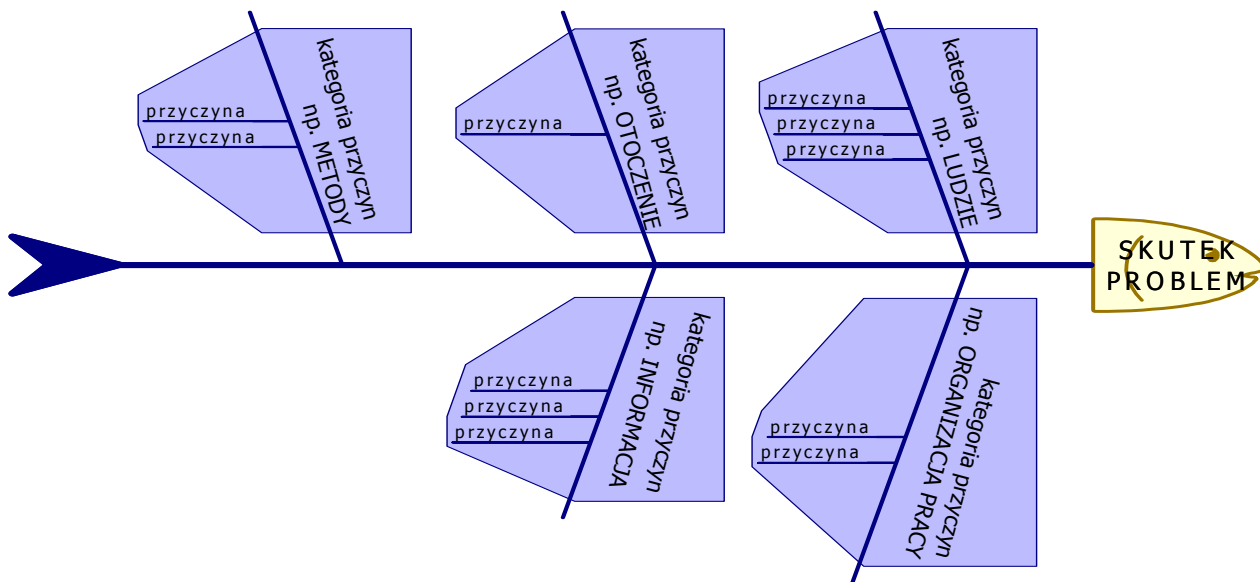
- służy do badania przyczyn wadliwego przebiegu procesu lub zjawisk towarzyszących defektom produktów,
- pozwala zgromadzić i usystematyzować wiedzę, która umożliwia rozważenie potencjalnych przyczyn występowania problemu,
- w oparciu o wiedzę ekspercką prowadzi do uporządkowania potencjalnych przyczyn i sformułowania roboczych hipotez na temat związków przyczynowo-skutkowych,
- poprzedzają planowe zbieranie danych i ich analizę, która ma doprowadzić do wykrycia rzeczywistych przyczyn.

Jak podaje Jarosław Sikorski¹, szkielet ryby służy do badania przyczyn wadliwego przebiegu procesu lub zjawisk towarzyszących defektom wytworów, pozwala zgromadzić i usystematyzować wiedzę, która umożliwia rozważenie potencjalnych przyczyn występowania problemu, prowadzi do uporządkowania potencjalnych przyczyn i sformułowania roboczych hipotez na temat związków przyczynowo-skutkowych.

Anna Brzezińska² proponuje tu podstawowe pytania/kluce: jakie czynniki powodują skutek (problem), jak są ze sobą powiązane, czy czynniki, które wpływają na skutek (problem) są tymi samymi, które powodują, że skutek (problem) istnieje.

¹ Sikorski, Jarosław. Diagram Ishikawy. Tryb dostępu [4.03.2003.] : <http://www.wspiz.edu.pl/resources/problem.ppt?rid=6846#28>

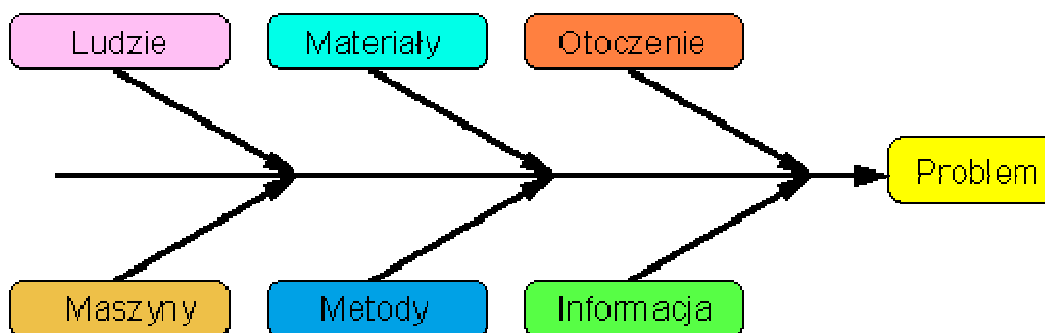
² Schematy notowania. W : Brzezińska, Anna. Instytut Psychologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, SWPS w Warszawie; wykład Krasnobród 2002.

Etapy budowania diagramu Ishikawy w zespole poprawy jakości:

- precyzyjne określenie rozważanego zagadnienia - **Skutek**
- objaśnienie reguł prowadzenia dyskusji
- wyznaczenie sekretarza - notuje kolejne wersje diagramu
- swoboda wprowadzania nowych propozycji - **Przyczyna**
- systematyzacja propozycji na bieżąco
- wyczerpanie wszystkich pomysłów
- dyskusja i podsumowanie

Kategorie przyczyn najczęściej pojawiające się na diagramach Ishikawy

- **Możliwości (zewnętrzne)** - zanalizować tabelę zbiorczą; wpisać do nowej tabeli czynniki po weryfikacji i ze średnią wagą – zbadać wszystkie możliwości zwiększenia rezultatów i zasobów. Zweryfikować je pod kątem: posiadanych zasobów, potencjału twórczego (zwanego innowacyjnością) i stopnia koniecznego zaangażowania (co jest faktyczną możliwością szkoły a co jest potencjalną);

Możliwość	Posiadane zasoby +/-	Potencjał twórczy +/-	Konieczne zaangażowanie +/-

- **Silne strony (wewnętrzne)** - zanalizować tabelę zbiorczą; wpisać do nowej tabeli czynniki po weryfikacji i ze średnią wagą – wziąć pod uwagę wszystkie, nawet te najbardziej oczywiste. Ocenic się je w porównaniu z konkurencją i szukać nowych możliwości wykorzystania.

Silna strona	Czy obserwujemy takie lub podobne silne strony u konkurencji T/N	W taki sposób można wykorzystać silną stronę

- **Zagrożenia (zewnętrzne)** - analizowano tabelę zbiorczą; wpisywano do nowej tabeli czynniki po weryfikacji i ze średnią wagą – wybierano tylko zewnętrzne i ustalano rodzaje zagrożeń zewnętrznych (z otoczenia) i dzielono na te, których można i takie, których nie można uniknąć.

Zagrożenie	Można uniknąć	Nie można uniknąć